

האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית
ISRAELI OCCUPATIONAL MEDICINE ASSOCIATION

החברה הישראלית לרפואת האם והעובר
Israeli Society of Maternal-Fetal Medicine

האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה
Israel Society of Obstetrics and Gynecology

isog@ima.org.il

חוזר מס' 6: עדכון בנושא כשירות לעבודה של נשים הרות ב"שגרת קורונה"

20/5/2020

עמיתים יקרים,

הננו חוזרים מביאים בפניכם מספר הדגשים מטעם האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית, האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה וחברות הבת, המתייחסים לתחומי עיסוקנו.

א. נהלים:

עדכונים לגבי נגיף הקורונה מתקבלים על בסיס יומי ממשד הבריאות והר"י, יש לעקוב אחר השינויים העדכניים בהנחיות. יש לידע את המטופלות והצוות הרפואי שהמידע המובא במסמך זה נכון לעת הזאת ועשוי להשתנות בעתיד בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

ב. רקע כללי:

לפי הספרות המדעית העדכנית, אין מידע מספק על השפעה אפשרית של הדבקות בנגיף, על נשים הרות ועל התפתחות הריון, בעיקר עקב הזמן הקצר שחלף מאז גילוי הנגיף. הפרסומים המדעיים עד כה אינם מראים ממצאים מדאיגים לגבי מהלך חמור יותר של המחלה, כמו שנראו בקשישים או בסובלים ממחלות רקע מסוימות. בכל מקרה, לא ניתן לכמת את הסיכון, ככל שהוא קיים, לפי הידע המדעי המצוי בידינו כיום.

גורמי הסיכון הניתנים להערכה, איכותנית לכל הפחות, כוללים, כפי שצוין לעיל, את מאפייני החשיפה התעסוקתית לנגיף (בשקלול אמצעי המיגון שמעשה בהם שימוש), את מחלות הרקע של ההרה (והשפעות הגומליון בין לבין מהלך ההיריון) ואת הגורם הסביבתי, כיון שיש אזורים מסוימים בישראל, שבהן הסכנה לחשיפה לנגיף גדולה יותר (הגדרה התלויה בזמן ומפורסמת ע"י משרד הבריאות).

האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית
ISRAELI OCCUPATIONAL MEDICINE ASSOCIATION

החברה הישראלית לרפואת האם והעובר
Israeli Society of Maternal-Fetal Medicine

האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה
Israel Society of Obstetrics and Gynecology

isog@ima.org.il

ככלל, כאשר מהלך ההיריון תקין אך חשיפות בסביבת העבודה עלולות לסכן את ההרה או את המהלך התקין של ההיריון, יכול הרופא התעסוקתי להמליץ על התאמת מגבלות תעסוקתיות מסוימות או על העברה לעיסוק חלופי. אם אלו אינם אפשריים, יכול הרופא התעסוקתי להציע לרופא הנשים המטפל, להמליץ על שמירת הריון.

גם בימים כתיקונם, לא ניתנת המלצה על שמירת הריון מטעמי "מניעת סיכון אפשרי להדבקה" (למשל, אין המלצה על שמירת הריון לגננת או למורה הרה, עקב עבודתן עם ילדים שחלקם עלולים להגיע חולים במחלות זיהומיות למוסד החינוכי). אנו סבורים כי נכון לשמור על רצינות זה, במידת האפשר, גם בתקופה זו.

גורמי חשיפה תעסוקתיים להדבקות ב-COVID-19 עשויים לכלול: עבודה עם חולים מאומתים או החשודים כחולים (ובפרט עם אירוסול טיפתי שמקורו בחולים כאלה), עבודה בקרבה מידית לאנשים (שאינה מאפשרת שמירה על כללי הריחוק הפיסי הנדרשים), עבודה פרונטאלית עם קהל רב ומצבים מיוחדים בהם לא מתאפשר שימוש באמצעי מיגון אישיים ואחרים – כנדרש ע"י גורמי המקצוע. אוכלוסייה ייחודית היא הרות העובדות ב"מחלקות קורונה" או עובדות באופן אינטנסיבי עם חולים מאומתים או החשודים כחולים ב-COVID-19.

אשר למחלות ברקע, העלולות להשפיע על הסיכון למהלך קשה יותר של המחלה, יש לבחון בקפידה הרות הסובלות ממחלת לב פעילה, דיכוי חיסוני משמעותי עקב מחלת רקע (כמוגדר בנייר העמדה של האיגוד לרפואה תעסוקתית), אסטמה או מחלת ריאות אחרת פעילה וסוכרת לא מאוזנת (הכוונה לסוכרת טרום הריונית עם סיכון לפגיעה באברי מטרה ועם HbA1C גבוה משמעותית). במסמך המדיניות של האיגוד לרפואה תעסוקתית, קיימות אמות מידה להערכה קלינית של מצבים אלה, בהקשר לסיכון למהלך קשה יותר של המחלה, ועל רופא הנשים המטפל להתאימן למטופלת ההרה. על פניו, וללא כל קשר למגפת COVID-19, אמורות נשים אלה להיות מטופלות במרפאות להריון בסיכון ורובן נכנסות לשמירת הריון בשלב זה או אחר של ההיריון, לפי מצבן הקליני ובהמלצת הרופא המטפל.

כל המחלות המצוינות לעיל ואחרות המופיעות בספרות הרפואית העדכנית ככאלה העלולות לגרום למהלך מחלה קשה יותר, הן סיבות לגיטימיות להמלצה של רופא תעסוקתי על התאמות בסביבת העבודה או להמלצה על הפסקת עבודה, אם יישום ההתאמות הללו - בלתי אפשרי

האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית
ISRAELI OCCUPATIONAL MEDICINE ASSOCIATION

החברה הישראלית לרפואת האם והעובר
Israeli Society of Maternal-Fetal Medicine

האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה
Israel Society of Obstetrics and Gynecology

isog@ima.org.il

ג. מסמך מדיניות מנחה – כשירות לעבודה של נשים הרות ב"שגרת קורונה"

בעקבות המגמה החיובית של הירידה בתחלואת הקורונה בישראל ובמקביל להחזרת המשק לשגרת עבודה

לאחר תקופת הסגר, עלו סוגיות מורכבות העוסקות, בקריטריונים לחזרה לעבודה של עובדים ובהם נשים הרות.

סוגיית החזרה לעבודה בתקופה זו, ובהקשר לתחלואה אפשרית ב-COVID-19, צריכה להבחן בראייה כוללת, תוך התחשבות בסיכון לחשיפה לנגיף במקום העבודה, בשימוש באמצעי מיגון מפני חשיפה לנגיף ובמאפיינים הבריאותיים של ההרה, העלולים להשפיע על הסיכון למהלך קשה יותר של המחלה.

מצורף בזאת מכתבה של ד"ר ורד עזרא, ראש מנהל רפואה מיום 26.4.2020, בנושא: מתן המלצה רפואית לשמירת הריון בתקופת הקורונה

.התאמות תעסוקתיות ב"שגרת קורונה" יכולות לכלול: העברה מעבודה בקבלת קהל פרונטאלית לעבודה בקבלת קהל "מתוקשבת" או ב-Back Office, העברה מעבודה בתנאי Open Space לעבודה במשרד רגיל או התקנת מחיצות הפרדה מתאימות, העברה לעבודה במתכונת מקוונת (למשל הוראה מקוונת) ועבודה מהבית.

ד. המלצות האיגודים המקצועיים לגינקולוגיה ומיילדות ולרפואה תעסוקתית:

1. המלצה על חופשת מחלה / שמירת הריון תינתן ע"י רופא הנשים המטפל, בהתאם למצב הקליני של המטופלת ולא רק בשל מחלת הרקע שלה. הרה שאינה מאוזנת תקבל המלצה על שמירת הריון לפי הקריטריונים המקובלים ונדיר שתצא מאיזון כבר בתחילת ההריון.
2. הרות הסובלות ממחלות רקע משמעותיות, יטופלו על ידי מרפאה להריון בסיכון. הפנייתן להערכה ע"י רופא תעסוקתי תיעשה בהתוויות המצוינות לעיל, על ידי המרפאה להריון בסיכון ותכלול פירוט של הערכת הסיכון כפי שנקבעה ע"י רופא המרפאה.
3. הרה הסובלת מסוכרת יש לאזן. ככלל, מצב זה אינו גורם לאי כשירות לעבודה. נשים מעטות סובלות מסוכרת טרום הריונית לא מאוזנת ומלווה בפגיעה באברי מטרה. נשים

האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית
ISRAELI OCCUPATIONAL MEDICINE ASSOCIATION

החברה הישראלית לרפואת האם והעובר
Israeli Society of Maternal-Fetal Medicine

האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה
Israel Society of Obstetrics and Gynecology

isog@ima.org.il

- כאלה דורשות התייחסות פרטנית של המרפאות להריון בסיכון, בשיתוף הרופאים התעסוקתיים, לפי הצורך.
4. הרה הסובלת מיתר לחץ דם, יכולה, בדרך כלל, להמשיך בעבודתה. אם לחץ הדם אינו מאוזן גם כאשר ההרה נוטלת טיפול תרופתי מיטבי או אם מתפתחת רעלת הריון – תקבל מרופא הנשים המטפל המלצה לשמירת הריון, לפי הקריטריונים המקובלים.
 5. ככלל, לגבי מחלות הרקע בזמן הריון – ניתן להמליץ על שמירת הריון, לפי הקריטריונים המקובלים, אם יש יציאה קלינית מאיזון, בכל שלב בו היציאה מאיזון מופיעה (לרוב, בשליש השלישי של ההיריון).
 6. רובן של הנשים שעובדות עם חולים מאומתים ב-COVID-19 - עובדות בבתי החולים. ניתן לפנות בכתב למרפאת הפרסונל של בית החולים כדי לוודא שאין עבודה חלופית עבורן. ניתן להמליץ על שמירת הריון רק במקרים שבהם אין עבודה חלופית ואין בנמצא פתרון בדמות התאמות תעסוקתיות.
 7. הרה שעובדת בטיפול בחולים מאומתים ב-COVID-19, או בחשודים כחולים או מטפלת בבדיקות או בהפרשות של חולים אלו, תוכל לקבל המלצה מן הגינקולוג המטפל על שמירת הריון, רק לאחר שהמעסיק הצהיר בכתב שאין עבודה חלופית עבורה.
 8. תידרש הפעלת שיקול דעת, בכפוף להמלצות משרד הבריאות, במקרה של אישה הרה שמחלות הרקע מהן היא סובלת או גורמי החשיפה התעסוקתיים המאפיינים את עבודתה, אינם חד משמעיים, במקרים כאלה תידרש התייעצות בין הגינקולוג המטפל במרפאה להריון בסיכון והרופא התעסוקתי, בנוגע לבקשת הגמלה לשמירת הריון.

האיגוד הישראלי לרפואה תעסוקתית
ISRAELI OCCUPATIONAL MEDICINE ASSOCIATION

החברה הישראלית לרפואת האם והעובר
Israeli Society of Maternal-Fetal Medicine

האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה
Israel Society of Obstetrics and Gynecology

isog@ima.org.il

תודה לעמיתים העוסקים במלאכה ואיחולי לבריאות טובה לכולנו.
בכל שאלה או בעיה פרופסיונאלית שתתעורר, אנו עומדים לרשותכם ונשמח ליעץ ולסייע.
המחברים מודים לד"ר אמנון עמית, גניקולוג ראשי, ביטוח הלאומי עבור תרומתו לכתיבת המסמך.

בברכה,

ד"ר נגה פורת, פרופ' יואב ינון, פרופ' טל בירון שנטל, פרופ' עידו שולט

בשם וועד רפואת נשים בקהילה

ד"ר ח דקל, יו"ר

פרופ' רוני מימון, יו"ר

ועד האיגוד לרפואה תעסוקתית

ועד האיגוד הישראלי למיילדות וגינקולוגיה